Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Nc/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	7824200994
Dátum vydania rozhodnutia:	02.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7824200994.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti A. O., narodeného XX. G. XXXX a X. O., narodenej XX. G.XXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné Námestie 9, deti rodičov matky G.r. O. A. P., narodenej XX.. XXXX, U., B. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Kristínou Malou Piovarčíovou, PhD., Košice, Štúrova 20, otca G.. A. O., narodeného XX.. XXXX, U., J. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Kišeľak, s.r.o., Prešov, Weberova 8, IČO: 53916425, v konaní o udelenie súhlasu matke na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletých detí, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 12P/89/2024 zo 6. marca 2025, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 4CoP/62/2025, o námietke zaujatosti podanej matkou proti JUDr. Ingride Kalinákovej, sudkyni Krajského súdu v Prešove, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Prešove JUDr. Ingrid Kalináková n i e j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 4CoP/62/2025.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove (ďalej aj „krajský súd") pod sp. zn. 4CoP/62/2025 si matka maloletých detí uplatnila námietku zaujatosti voči sudkyni senátu 4CoP JUDr. Ingride Kalinákovej, ktorého je predsedníčkou a ktorému bola vec v zmysle rozvrhu práce pridelená. V podanej námietke doručenej krajskému súdu 31. júla 2025 matka v podstatnom uviedla, že menovaná sudkyňa už v minulosti (vo veci sp. zn. 4CoP/70/2023 týkajúcej sa tých istých účastníkov, pozn.) podala oznámenie o jej možnej zaujatosti pre vzťah k rodičom maloletých detí, avšak nedošlo k jej vylúčeniu z tohto konania. Uviedla, že s uvedenou sudkyňou bola v minulosti spolužiačkou na strednej aj vysokej škole a počas tohto obdobia „udržiavali bližší osobný kontakt, pravidelne sme spolu komunikovali, tykali sme si a zdieľali spoločný okruh známych. Otca menovaná sudkyňa pozná skrz štúdium na vysokej škole, keď študovali na rovnakej fakulte a boli spolužiakmi. JUDr. Kalináková si s nami ako rodičmi oboma tyká a pri osobných stretnutiach dochádza nielen k formálnej, ale aj priateľskej a neformálnej komunikácii. Vzhľadom na to, že ja sama nebývam v rovnakej k mestskej časti ako menovaná sudkyňa, dochádza k

osobnému kontaktu a náhodným stretnutiam predovšetkým medzi sudkyňou a otcom dieťaťa ... Dôvod na pochybnosti posilňuje aj skutočnosť, že osobný kontakt medzi sudkyňou a otcom dieťaťa je častejší a prebieha v neformálnom, priateľskom duchu, pričom takýto vzťah nie je zo strany sudkyne zachovaný voči mne ako druhej účastníčke konania. Táto nerovnováha v osobnej rovine môže vytvárať priestor pre nevedomé zvýhodnenie jednej strany a vo mne vyvoláva obavu, že konanie nebude vedené s potrebným odstupom a objektivitou.".

2. Súčasťou spisového materiálu k podanej námietke zaujatosti bolo aj vyjadrenie sudkyne JUDr. Ingrid Kalinákovej z 12. augusta 2025, ktorá v podstatnom uviedla, že účastníkov konania pozná, s matkou maloletých detí bola v minulosti spolužiačkou na strednej aj vysokej škole, pričom počas tohto obdobia spolu udržiavali bližší osobný kontakt, pravidelne spolu komunikovali, tykali si a zdieľali spoločný okruh známych. Otca maloletých detí rovnako pozná skrz štúdium na vysokej škole. S oboma rodičmi si tykám a pri osobných náhodných stretnutiach dochádza nielen k formálnej, ale aj priateľskej a neformálnej komunikácii. V súčasnosti už nebýva v rovnakej mestskej časti ako otec maloletých, keďže má vedomosť o tom, že otec maloletých sa presťahoval. „Nie je možné vylúčiť, že s oboma rodičmi môžem prísť do kontaktu náhodne, v neformálnom, priateľskom duchu, avšak dovolím si tvrdiť bez zvýhodnenia jedného z rodičov". Tiež poukázala na to, že už v predchádzajúcom konaní s totožnými účastníkmi konania (4CoP/70/2023) podala oznámenie v zmysle § 50 CSP, v ktorom na vyššie uvedené súvislosti upozornila predsedníčku krajského súdu. Predsedníčka krajského súdu uznesením z 11. septembra 2023 sp. zn. 1SprV/51/2023 rozhodla, že nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v danej veci (toto oznámenie a uznesenie predsedníčka krajského súdu je rovnako súčasťou spisového materiálu, pozn.).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd") ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (§ 54 ods. 2 CSP) preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 49 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že námietka zaujatosti nebola podaná dôvodne.
3.1. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.
3.2. Podľa § 52 ods. 1 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.
3.3. Podľa § 52 ods. 2 CSP v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní vád podania sa nepoužijú.

4. Účelom právnej úpravy vyjadrenej v citovanom § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu (veci), k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu (účastníkom), k ich nástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu/sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) považované za právne relevantné. Je nimi existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého by bol daný konkrétny záujem sudcu na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkov konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

5. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu

nezákonného rozhodnutia. Najvyšší súd zdôrazňuje, že vylúčenie sudcu z dôvodu zaujatosti je inštitút zabezpečujúci nestrannosť a nezávislosť súdnictva, súčasne predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nemôže byť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy). Sudcu tak možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

6. Objektívny test nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o nezaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti sudcu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétne a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

7. Je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokúvania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESĽP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom, či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne (porovnaj I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou, či privilégiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

8. Podľa názoru najvyššieho súdu posudzovanie (ne)zaujatosti konkrétneho sudcu sa vždy realizuje v kontexte na prejednávaný prípad, pričom ani rodinnoprávny charakter sporu nie je v rozhodovaní o vylúčení sudcu z dôvodu jeho zaujatosti žiadnou výnimkou, v ktorej by sa test objektívneho zdania aplikoval inak, prísnejšie či v konečnom dôsledku s odlišným výsledkom. Rozhodnutím vo veci je výrok o tom, či je dotknutý sudca vylúčený z prejednania vo veci alebo vylúčený nie je. Samotný výrok je tak zohľadnením všetkých do úvahy vzatých aspektov, a to objektívnej stránky, subjektívnej stránky, kontextu prejednávanej veci, či predchádzajúcej veci, v rámci ktorej v podobných súvislostiach vylúčený nebol, vyjadrenia dotknutého sudcu, ktoré už samy o sebe predstavujú časť subjektívnej stránky.

9. Najvyšší súd má (aj) z hľadiska posúdenia objektívnej stránky nezávislosti za to, že námietky matky nedosahujú intenzitu napĺňajúcu dôvod na vylúčenie namietanej sudkyne. V okolnostiach posudzovanej námietky tak matka, ako aj dotknutá sudkyňa v podstatných rysoch zhodne posúdili podstatné charakteristiky ich vzťahu, či už v časoch štúdia, ako aj príležitostných/náhodilých stretnutiach (v minulosti i v ostatnej dobe), pri ktorých dochádza k priateľskej/neformálnej komunikácii. Pokiaľ matka poukazovala na možnú nerovnováhu v náhodných stretnutiach sudkyne s ňou a otcom, nakoľko sa matka presťahovala, sudkyňa k uvedenému uviedla, že v súčasnosti nebýva v rovnakej mestskej časti ako otec maloletých, pričom „[n]ie je možné vylúčiť, že s oboma rodičmi môžem prísť do kontaktu náhodne, v neformálnom, priateľskom duchu, avšak dovolím si tvrdiť bez zvýhodnenia jedného z rodičov". Inak povedané dotknutá sudkyňa síce z hľadiska objektívneho zdania potenciálne pripustila možnosť spochybnenia (zvonka) jej nestrannosti, ale sama (subjektívne) odmietla svoju prípadnú zaujatosť („bez zvýhodnenia jedného z rodičov"). K podobným záverom už došla v predchádzajúcej veci účastníkov konania predsedníčka krajského súdu, ktorá nevylúčila sudkyňu z podobných dôvodov, poukazujúc na to, že v prejednávanej veci z vyjadrenia dotknutej sudkyne nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by mohli zakladať odôvodnené pochybnosti o jej zaujatosti. „Samotná skutočnosť, že pozná rodičov maloletých ... bez ďalšieho nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu ... pretože by tým dochádzalo k spochybňovaniu samotnej profesionality sudcu, ktorá má byť u každého sudcu zárukou jeho nestrannosti" (pozri uznesenie z 11. septembra 2023). Aj podľa názoru najvyššieho súdu matkou

označené dôvody zaujatosti dotknutej sudkyne (ich spoločné štúdium v minulosti, tykanie si, náhodné stretnutia, neformálna komunikácia a pod.) nemajú bez ďalšieho charakter takého osobného vzťahu, ktorý by bol dôvodom na vylúčenie sudkyne z prejednávania a rozhodovania danej veci. Najvyšší súd na ilustráciu svojich záverov dodáva, že ani prípadný kamarátsky vzťah nie je možné svojou povahou považovať za vzťah priateľský. Skutočnosť, že sudkyňa si s matkou i otcom tyká a spolu predtým študovali, či neformálne spolu komunikujú je podľa názoru najvyššieho súdu prejavom ľudskej interakcie a automaticky nezakladá hlboký priateľský vzťah založený na dôvere tak, ako ho požaduje súdna judikatúra. Priateľstvo (vo význame hlbšieho osobného vzťahu) naviac zväčša predpokladá, že osoby majú záujem tráviť čas spolu formou voľnočasových aktivít a spoločným zdieľaním záujmov a koníčkov, čo matka, ale ani dotknutá sudkyňa neuvádzali.

10. Subjektívny názor matky, že v osobe dotknutej sudkyne sú dané okolnosti vylučujúce ju z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jej nestranného a nezaujatého rozhodovania. ESĽP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESĽP dôkaz o skutočnej zaujatosti (Hauschildt proti Dánsku).

11. Najvyšší súd preto na základe dôvodov vyplývajúcich z obsah spisu, ako aj uvádzaných matkou a dotknutou sudkyňou krajského súdu nezistil reálnu existenciu takých okolností objektívnej, či subjektívnej povahy, ktoré by v zmysle § 49 ods. 1 CSP odôvodňovali vylúčenie sudkyne JUDr. Ingrid Kalinákovej z prejednávania a rozhodovania danej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 4CoP/62/2025, a preto podanej námietke zaujatosti nevyhovel.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.